

بچه‌ها می‌بینند و یاد می‌گیرند

◀ **گزیده‌ی سخنان «غلامعلی سفید» مدیرعامل مجتمع آموزشی حضرت جواد (ع) در نشست شورای مدیران**

۱- ما از سال‌ها پیش به شدت خواهان ورود به ساحات مختلف تربیت بودیم. به‌خصوص تأکید آقای گلدان‌ساز بود من هم حرف‌های ایشان را تکرار می‌کردم. امروز کل وزارت آموزش و پرورش وارد این جریان شده است. البته به علت گسترده‌گی موضوع و امکانات کم و عدم آماده‌گی معلمین، دانش‌آموزان و خانواده‌ها معلوم نیست موفقیت به این شکلی که برای ما اتفاق افتاده، صورت گیرد. آن روز هم می‌گفتیم اگر این روش را شروع کنیم قرار نیست چیزی از ما کم شود و در برخی این ترس وجود داشت که اگر به این جریان بپردازیم دانش‌آموزان کم‌تری جذب خواهیم کرد. می‌شنوم و می‌بینم کسانی را که اتفاقاً با دیدن فعالیت‌های اجتماعی مدارس ما، علی‌رغم این‌که در مدارس خود موفقیت تحصیلی خوبی هم کسب کرده‌اند باز هم اعلام می‌کنند که ای کاش در مدراس ما بودند. نمی‌گویم مشت نمونه‌ی خروار است، اما می‌خواهم بگویم این رویکرد هم جایگاه خودش را دارد و عده‌ای را جذب کرده است. این نکته‌ی خوبی است که شما سردمدار این جریان شدید. الان هم همه با هم، همه ابعاد وجودی انسانی را مورد توجه قرار دهید و تأکید دارم که بر این زمینه بیش از پیش کار کنیم.

۲- ورود به این درجات تربیتی، کار جدیدی است نسبت به کار آموزشی که قبلاً انجام می‌دادیم ممکن است خطا کنیم و طبیعی است که عیب و ایراد هم باشد. امکان این‌که کار جدید با درصدی از خطا همراه باشد وجود دارد ممکن است جایی تند برویم یا کند برویم، بنابراین باید مرتب اصلاح و همراهی کنیم ولی سخت نگیریم. این را به خود می‌گوییم، به هم‌کاران مجتمع آموزشی می‌گوییم به مدیران و معلمان می‌گوییم توبیخ و نگاه بد به شروع‌کنندگان نباشد که کسی که به تازه‌گی قدم در این مسیر گذاشته دل سرد نشود.

۳- اشاره کردم به اهمیت ساحات‌های تربیت، اما وقتی وارد بحث ساحات‌ها می‌شویم نمی‌توانیم بگوییم کدام ساحت برتر است. گزارش دادند که ۵۰ دانش‌آموز چاق شناسایی شدند که بعد از پی‌گیری به وضعیت قابل قبولی رسیده‌اند. شما می‌گویید این بهتر است یا این‌که بگویند کسی رتبه برتر کنکور شده است؟ وقتی یک استعداد هنری کشف شود و در آن زمینه رشد یابد بهتر است یا یک نمره بیست در زمینه‌ی شیمی، فیزیک، ریاضی؟ یا گزارش کردند در یک مدرسه پنج دانش‌آموز کتاب نوشته‌اند، تصور کنید یک نویسنده از این میان تربیت شود چه قدر ارزش دارد؟ یکی که رتبه‌ی تک رقیمی کنکور شده ارزشش بیش تر است یا یک نویسنده که کتابی می‌نویسد و بر جامعه تأثیر می‌گذارد؟ چه کسی می‌تواند بگوید کدام ارزشش بیش تر است؟ من که نمی‌توانم بگویم و تصور می‌کنم هیچ فرد دیگری هم نمی‌تواند در این مورد ارزش‌گذاری کند. در همین راستا به این مسئله هم توجه شود که در تشویق‌ها در توجه‌ها به دانش‌آموزی که نمره خوبی در آزمون می‌آورد بیش تر توجه نشود و به دیگری که مهارتش در زمینه دیگری است کم‌تر توجه شود.

۴- تأکید من بر پرداختن بیش تر به جنبه‌ی عملی ساحات‌ها است. داشتن برنامه‌ی اجرایی در ساحات‌های مختلف تربیت، همان‌طور که به تربیت اجتماعی در دبیرستان‌های ما با عناوینی چون یادواره شهدا، اردوی جهادی یا نفس در قفس توجه می‌شود هم‌چنین در همه ساحات‌ها و در همه مقاطع برنامه‌هایی داشته باشیم.

۵- تنها با آموزش، صحبت کردن، تأکید کردن و امر کردن، تربیت حقیقی اتفاق نمی‌افتد. ما اداری‌ها اصطلاحی داریم که با بخش‌نامه کاری پیش نمی‌رود. تربیت، دستوری نیست به نظر می‌رسد با مسئولیت دادن به بچه‌ها، آن‌ها تربیت می‌شوند. کتابی از امام موسی صدر در باب تربیت در دست است که کتابی است توصیه شده و در اولین قدم بر کار جمعی و گروهی تأکید می‌کند و می‌گوید با این روش می‌توان بر بچه‌ها تأثیر گذاشت، در حین کار گروهی بچه‌ها رشد می‌کنند. یک کار جمعی دانش‌آموزی که خود بچه‌ها طرحش را می‌دهند برنامه‌ریزی و اجرا می‌کنند بعد هم خودشان پاسخ‌گو خواهند بود، بیش تر از هر روشی برای تربیت مؤثر است و این‌گونه می‌توان بچه‌ها را تربیت کرد.

۶- به همه‌ی دانش‌آموزان توجه کنید. با عیب در آوردن از بچه‌ها آن‌ها را جدا نکنید. پیش تر پیش می‌آمد که می‌گفتند بچه‌ای را به خاطر اشتباهاتش اخراج کنیم اما می‌گفتیم این بچه را رها کنیم که کجا برود. اگر در این‌جا که مدیر و معلم دل‌سوز تربیت است کاری برایش نشود، برود در مدرسه‌ای که این حساسیت‌ها و ظرافت‌ها کم‌تر است، چه اتفاقی برایش می‌افتد؟ سعی کنید به دلیل افراطی و تفریطی بودن بچه‌ای، او را طرد نکنید. همه تحت چتر تربیتی ما باشند. آن‌که نماز جماعت می‌آید آن‌که اهل فیلم و هنر است آن‌که اهل دانش است. به فکر حذف هیچ‌کس نباشید. این یک نوع تربیت است و به بچه‌ها یاد می‌دهید که چه‌گونه باشند. بچه‌ها می‌بینند و یاد می‌گیرند. ■

۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰

